

for min egen Skyld, det er ikke mig eller mine Tanker, det her drejer sig om, og jeg vil ikke en Gang bruge et saa højtlyvende Udtryk, som jeg brugte forleden, om Samfundsretfærdigheden, men for Statskassens Skyld være nødvendigt at holde paa, at Jernbaner og Værdistigningsafgiften følges ad, saa at den sidste ikke løses ud af dette Forslag. Det er kun i Forbindelse med de Indtægter for Statskassen, som der er Tale om at naa igennem denne, at Regeringen har turdet forelægge et Forslag om saa betydelige Udgifter for Statskassen; derfor tør den heller ikke roligt se paa, at denne Udsigt slipper os afhænde.

Medens jeg i øvrigt skal gemme de Detailbemærkninger, jeg har at gøre overfor enkelte Talere, til senere, vil jeg gerne allerede nu samle i alt Fald de fleste af de Bemærkninger, jeg har at gøre overfor hvad der er sagt om Værdistigningsafgiften. Modstanderne af denne Tanke, saaledes som den her er formet, kunne deles, i tre Afdelinger. Den første er dem, der sige, at den er i Strid med Ejendomsretten, i Strid med Grundloven, og, hvad der er det samme og ogsaa udledes deraf, at den i alt Fald kun bør indføres ad Frivillighedens Vej. Det skal jeg ikke dvæle videre ved, thi saa vidt jeg har forstaaet, har ingen her i Tinget taget det Standpunkt. Ved 1ste Behandling i det andet Ting i Fjor lod der en enlig Røst i saa Henseende, men den forstummede under Sagens senere Behandling, og ihvorvel man endnu kan høre den nu og da omkring i Landet fra snævre og snæversynede Kredse, giver det mig ikke Anledning til her at dvæle videre ved denne Betragtning.

Det næste Trin hen imod Tankens fulde Gennemførelse, som den foreligger i Lovforslaget, repræsenteres af dem, der mene, at Afgiften kun bør kræves, hvor der foreligger Salg af det paagældende Grundstykke. Dette Standpunkt fandt i det andet Ting en enlig Talsmand, der opretholdt sit Standpunkt til det sidste, nemlig Folketingsmanden for Bræstrup-Kredsen (Laust Jensen). Han lod sit Forslag i den Henseende, som var udpenslet i 20 Paragraffer, komme til Afstemning ved Lovforslagets tredie Behandling i Folketinget, men det blev forkastet med 63 Stemmer mod 7, saa de Herrer ville se, at megen Tilslutning havde det ikke der. Jeg skal derfor heller ikke, da endnu ikke nogen her i Tinget har taget Ordet for dette Standpunkt, dvæle videre derved, saa meget mindre som jeg udførligt har gjort det overfor det nysnævnte Forslag i

Folketinget, og dertil tillader jeg mig at henvise. Min Hovedindvending mod denne Tanke er den, at hvad det her drejer sig om ikke er at faa fat i en Konjunkturgevinst, men at faa fat i en Værdistigning, saa snart den er konstateret, og det mener jeg kan lade sig gøre med tilstrækkelig Sikkerhed ved en Vurdering lige saavel paa dette Omraade som f. Eks. paa Ejendoms skyldens og paa Vandløbslovgivningens Omraade. Det er ikke saa, at denne Værdistigning fra noget Synspunkt set eller under nogen Omstændighed først kommer til Stede ved et Salg. Det er der vel heller ingen, der paastaar, men det, der paastaas, er, at den først aabenbarer sig, først bliver synlig ved et Salg. Det er noget andet — jeg mener ikke, det er rigtigt, men jeg betoner, at det er i alt Fald Betragtningen. Men saa længe man navnlig ikke kan benægte, at Værdistigningen, ogsaa i Kroner og Øre, kan udnyttes i vidt Omfang, længe før der finder Salg Sted, kan man ikke rationelt blive staaende ved dette at knytte Værdistigningsafgiften til et Salg. Derfor glæder det mig ogsaa, at det ikke er det Standpunkt, som har fundet Talsmænd her i dette Ting.

Det er det tredie Standpunkt, det tredie Trin, hvortil man — det glæder jeg mig over i alt Fald — selv fra dem, der ellers ere imod mit Forslag, er naaet, det Standpunkt nemlig: ikke at kræve Afgiften, før den har givet sig Udslag i økonomisk Vinding for den paagældende Grundejer. Det er det Standpunkt, der ligger nærmest ved mit, og om end der endnu er en Væsenforskel tilbage, som ingen kan være blind for, haaber jeg dog, det vil kunne lykkes, ikke blot i en Kommission, ikke blot i en Forhandling, der strækker sig over halve eller hele Aar, men allerede i indeværende Samling at opnaa Enighed mellem de Herrer, som stille sig paa dette Standpunkt, og mig om en tilfredsstillende Løsning af Spørgsmaalet. Der er jo den Forskel tilbage, at jeg mener, at Værdistigningsafgiften bør falde, saa snart Værdistigningen er der, selv om den ikke er udnyttet, fordi vi ikke kunne forsvare at lægge Statens Interesse i at faa fat i dens Part af Værdistigningen i Hænderne paa den private og overlade til ham, om han vil udnytte den eller ikke udnytte den. Den kan udnyttes gennem Udlejning, Bortforpagtning og paa adskillige andre Maader, før Salg finder Sted — det ser man jo, og der er man enig med mig —, og jeg mener ganske vist, at om den skal udnyttes saaledes eller ikke, maa bero paa den